

Literární exkurze 2020

Literární exkurze je tematicky zaměřena na **oblast Náchodska**. V samotném Náchodě i v okolních místech se můžeme vydat po literárních stopách Josefa Škvoreckého, bratří Čapků, Aloise Jiráska nebo Boženy Němcové a dalších osobností, je to však i kraj bohaté historie a krásné přírody.

První den

7:30 - 10:00 cesta autobusem po trase Brno – Malé Svatoňovice

10:00 – 12:00 **Malé Svatoňovice – rodiště Karla Čapka**

V Malých Svatoňovicích se 9. ledna roku 1890 narodil manželům Čapkovým syn Karel. Rodina MUDr. Antonína Čapka, venkovského lékaře, se však záhy přestěhovala do Úpice, kde chlapec získal základní vzdělání. Po studiu na gymnáziích v Hradci Králové a v Brně následovalo studium vysokoškolské na Karlově univerzitě v Praze, Karel Čapek absolvoval také studijní pobyty v Berlíně a v Paříži a svá studia ukončil doktorátem filozofie v r. 1915. Jeho o 3 roky starší bratr Josef (*23. 3. 1887) se narodil v Hronově a do tří let, než se s rodiči přestěhoval do Úpice, žil v Malých Svatoňovicích. Po obecné a měšťanské škole chodil ve Vrchlabí na odbornou tkalcovskou školu, vzdělával se dál na Uměleckoprůmyslové škole v Praze a na Académie Colarossi, umělecké škole v Paříži.

Na Karlovo narození a společné dětství vzpomíná **Helena Čapková** ve své knize **Moji milí bratři** (vyšla 1962).

Byl zimní večer v lednu roku 1890. Ve Svatoňovicích se narodil náš nejmladší, Karel (Ičinek). Před jeho příchodem to bývalo tak hezké, jen my dva starší, já a Josef (Peča). Hrávali jsme si u mamčiných sukni a ona měla oči jen pro nás. A teď? Jen jsme překázeli a matkou odstrčení byli jsme až krutě žárliví. Mamince na nás dvou už nezáleželo. Ona milovala Karla. Vroucně a bezmezně. Celý život. Naše pozice se ještě náramně zhoršila, když se také Karel stal školáčkem. Nikdo se mu nevyrovnal. Měl dar pochytit a pamatovat si všechno. „Jak to jen dělá, ten kluk,“ hučel Peča, nesa si domů vysvědčení s dvojkou z kreslení a trojkou z úpravy písma. Oč spravedlivější byl tatínek! Měl nás všechny tři nesmírně rád. Byl jak velký silný strom, jako pohádkový obr. Plný lásky, soucitu a chuti do práce. Jako venkovský doktor byl zapřažený od rána do večera. Maminka se zlobovala, že ho lidé otravují se vším možným. „Jaképak dlouhé řeči. Jsem doktorem a musím do všeho!“ říkával.

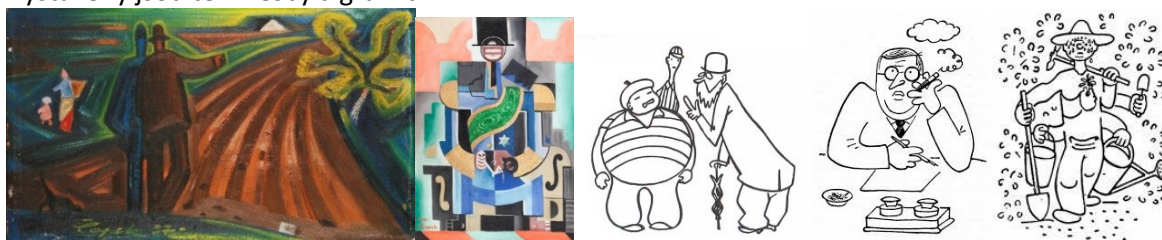

Sousoší bratří Čapků vytvořil sochař Josef Malejovský a pomník byl odhalen v červnu roku 1969.

Muzeum bratří Čapků bylo založeno v roce 1946, kdy byla v Malých Svatoňovicích uspořádána výstava o životě a díle bratří Čapků. Rozsáhlejšími úpravami prošlo v letech 1972 – 1978.

Expozice **Karla Čapka** v prvním patře představuje jeho publikační činnost, korespondenci a rodinné fotografie. Představena je i činnost novinářská, například ukázky fejetonů a originály kreseb z cestopisů.

Expozici **Josefa Čapka** ve druhém patře tvoří zejména soubor olejomalb, které představují průřez jeho tvorbou od počátku přes údobí kubistické až k závěrečnému protifašisticky laděnému dílu. Vystaveny jsou též kresby a grafika.

Úkoly k řešení:

1. Z Malých Svatoňovic se rodina Antonína Čapka přestěhovala do Úpice. Dá se v tomto městě najít dům, kde žili?
2. Na jedné z ilustrací je portrét jednoho z bratří. Kterého?
3. Jak se jmenuje kniha, k níž patří první ze tří ilustrací? Kdo ji napsal? O čem je a komu je určena? Kterou nejznámější knihu pro podobný okruh čtenářů tento autor napsal a jak se jmenují její hrdinové?
4. Ze které knihy Karla Čapka pochází poslední z ilustrací? Jaké jeho zálibě je věnována a která dvě místa byste měli navštívit, kdybyste se po stopách tohoto Čapkova koníčku chtěli vydat? Jinou jeho zálibou bylo cestování. Které země popsal ve svých cestopisných knihách?

12:00 – 13:00 volno na **oběd v Červeném Kostelci**

13:30 – 16:00 pěší **výlet z Rýzmburka do Ratibořic** – procházka po místech děje nejznámější knihy Boženy Němcové

Z obce **Žernov** půjdeme pěšky ke zbytkům hradu **Rýzmburk**, který tu kdysi stával (původně patřival rodu Smiřických ze Smiřic). Nedaleko rozbořeného hradu stojící **altán** zmiňuje Božena Němcová v knize **Babička**: byl místem, kde se Barunka, její sourozenci a babička setkali s kněžnou.

Děti obrátily zraky do údolí, viděly v mysli rytíře jezdit, děvčátko bloudit – a tu hle, najednou vyjíždí z lesa paní na krásném koni, jedouc údolím dolů, za ní podkoní. Paní má tmavý kabátek, dlouhá hnědá sukň visí jí přes třmeny dolů, na hlavě černý klobouček, od něhož vlaje zelený závoj okolo havraních kadeří.

„Babičko, babičko, rytířka, podívej se!“ vykřikly děti.

„I co vám napadá, což jsou nějaké rytířky? To je paní kněžna,“ řekla babička, podívajíc se z okna dolů.

Děti se skoro mrzely, že to nebyla rytířka, jak si ony myslely.

„Paní kněžna jede k nám nahoru“ volali všickni.

„Kdoví co vidíte; jak by sem kůň vylezl,“ řekla babička.

„Opravdu, Orland leze jako kočka; jen se podívej!“ volal Jan.

„Dej mi pokoj, ani to vidět nechci. Ty vrchnosti mají divné vyražení,“ povídala si babička zdržujíc děti, aby se nevyhýbaly z okna.

Netrvalo to dlouho, kněžna byla nahoře. Lehce svezla se s koně, hodila dlouhou sukni přes rámě a vešla do altánku.

Babička vstala uctivě ji vítajíc. „To je rodina Proškovíc?“ ptala se kněžna přehlédnouc tváře dítek.

„Ano, milostivá paní, jest!“ odpověděla babička.

„Tys jistě jejich babička?“

„Jsem, milostivá paní, matka jejich matky.“

„Můžeš mít radost, máš to zdravá vnoučata. Jestlipak ale vy děti také posloucháte své babičky?“ ptala se kněžna dětí, které z ní oka nespouštěly. Na její otázku ale sklopily oči šeptající: „Posloucháme.“

„No, ujde to s nimi; někdy ovšem – ale co dělat, vždyť jsme my také lepší nebyly.“ Řekla babička.

Kněžna se usmála; vidouc stát na lavici košíček jahod ptala se, kde jich děti nasbíraly.

(...)

„Přijímám tedy váš dárek,“ řekla kněžna usmívajíc se prostosrdečnému děvčeti, „zítra ale přijďte si pro košíček do zámku a babičku přiveďte s sebou, rozumíte?“

„Přijdeme, přijdeme,“ přisvědčily děti, právě tak, jako to dělaly, když je zvala panímáma do mlýna. Babička chtěla cosi namítat, ale už nebylo platno nic, kněžna zlehka babičce se uklonila, usmála se na děti a z altánu vystoupila. Košík podavši podkonímu, vyhoupla se na Orlanda a zmizela mezi stromovím jako krásné zjevení.

„Babičko, já se těším do zámku! Tatínek říká, že tam má paní kněžna krásné obrazy!“ řekla Barunka.

„A je tam prý papoušek a ten mluví. Počkejte, babičko, to se podíváte!“ zvolal Jan tleskaje si do rukou.

Od zříceniny se sejde do nedalekého **Babiččina údolí** v údolí řeky Úpy. Procházka územím, které má statut národní přírodní a kulturní památky (od r. 1978), vede líbezným údolím podél řeky kolem míst, spjatých s nejnámějším dílem Boženy Němcové. Naučná stezka, otevřená r. 1981, má 25 zastavení.

Staré bělidlo je dějiště Babičky, místo kde B. Němcová sice ve skutečnosti s rodiči nebydlela, ale kde se svými dětmi pobývala na letním bytě v roce 1844.

ilustrace A. Kašpara – *babiččin příjezd*

Cesta nás pak povede dál kolem **mlýna** a dalších míst známých z knihy Boženy Němcové (naučná stezka) až k ratibořickému zámku.

Zámek je empírová letní rezidence vévodkyně Kateřiny Vilemíny Zaháňské, rozené princezny Kuronské. Původně barokní letohrádek spolu s náchodským panstvím koupil od dědiců rodu Piccolominiů její otec Petr Biron, vévoda kuronský a zaháňský, vévodkyně ho nechala empírově přestavět v letech 1810 – 1812. V nize Babička popisuje B. Němcová první návštěvu dětí na zámku následovně:

Před zámkem seděli dva premovaní sloužící z každé strany dveří jeden; ten vlevo měl složené ruce na klíně a chytal lelky; ten vpravo měl složené ruce přes prsa a zevloval Pánubohu do oken. Když pan Prošek k nim došel, postravili ho po německu, každý jiným přízvukem. Předsíň byla vyložena bílými mramorovými dlaždicemi, uprostřed stál vkusně pracovaný kulečník. Okolo zdí stály na zelenomramorových podstavcích bílé sochy sádrové, představující mytologické osoby. Čtvero dveří vedlo do panských pokojů. U jedněch seděl v lenošce komorník v čeném fraku; spal. – Do té síně vedl pan Prošek babičku s dětmi. Komorník slyše šuet trhl sebou; vida pana Proška pozdravil a ptal se, jaká záležitost pána do zámku přivádí. „Paní kněžna přála si, aby ji tchyně moje s dětmi dnes navštívila. Prosím, pane Leopolde, ohlaste je,“ pravil pan Prošek. Pan Leopold vyhrnul obočí, pohrčil ramenoma řka: „Nevím, bude-li je chtít přijmout, je ve svém kabinetu, pracuje. Mohu je ale ohlásit.“ Vstal a volným krokem vešel do dveří, u nichž byl seděl. Za chvíli vrátil se, a nechav dvěře otevřené, pokynul milostivou tvář, aby vešli. Pan Prošek šel zpět a babička s dětmi vstoupila do skvostného salónu. V dětech se tajil dech, nožky se jim sklouzaly po podlaze hladké co led. Babička byla jako u vidění, rozmýšlela se, má-li šlápnout na ty protkávané koberce. „Je toho věčná škoda,“ povídala si. Než co dělat, ležely všude a pan komorník také po nich chodil. Vedl je skrze koncertní salón a knihovnu až ke kněžninu kabinetu, pak se vrátil do své lenošky,bruče si pod nos: „Ty vrchnosti mají divných libůstek; aby člověk byl k službě sprosté babě a dětem.“

(...)

Děti stály jako pěny, oči jejich ale skákyly z jedné věci na druhou; kněžna se na ně podívala a s úsměchem ptala se jich: „Líbí se vám zde?“ – „Ano,“ pokynuly všechny najednou. – „Což je o to, těm by se tu hezky rejdlilo a nedaly by se prosit, aby zde ostaly,“ pravila babička. – „A tobě by se tu nechtělo líbit?“ ptala se kněžna babičky. – „Je tu jako v nebi, ale bydlet bych tu přece nechtěla,“ zakroutila hlavou babička. – „A proč ne?“ tázala se kněžna s podivením. – „A co bych tu dělala? Hospodářství nemáte, s peřím ani s kolovratem bych se tu rozložit nemohla, co bych si tu počala?“ – „A nechtěla bys bezstarostně živa být a na stará léta si pohovět?“ – „Však to bude dříve než déle, že bude slunce nad mojí hlavou vycházet a zacházet a já budu bezstarostně spát. Dokud ale žiju a Pánbůh mi zdraví popřává, náleží, abych pracovala. Lenoch je darmo drahý. A zcela bez starosti není žádný člověk; jednoho tlačí to, druhého ono, každý nese svůj křížek, jenomže každý pod ním neklesá.“

(...)

„Ta paní je moje babička,“ řekla kněžna. – „Nu pročpak ne; to je pěkná paní,“ odpověděla babička. „Vpravo to je děd, vlevo otec,“ dále ukazovala kněžna. – „Čistí lidé, milostivá paní otce nezapře. A kde je panímáma?“ – „Tamto je moje matka i sestra,“ řekla kněžna, ukazujíc dvě podobizny nad psacím stolem. – „Pěkné to paní, radost se na ně dívat,“ mínila babička; „ale sestřička není podobna ani otci ani matce; to už někdy bývá, že se děti zvrhnou po někom z kolikátého kolena. Ale ten mladý pán tuhle je mi povědom, nemohu se ale zpatovat odkud.“ – „To je ruský císař Alexander,“ rychle odpověděla kněžna, „toho tys neznala.“ – „Ano, jakpak bych neznala, stála jsem od něho asi dvacet kroků. To byl krásný člověk, jenže tuto je mladší, ale přece jsem ho poznala. Ten a Josef císař, to bylo pár čistých lidí.“ – kněžna ukázala na protější zeď, kde visel obraz, poprsí to v životní velikosti. „Josef císař!“ spráskla ruce babička, „jako by mu z oka vypadl. Vidíme, jak je tu máte hezky pohromadě. To jsem si nemyslila, že uvidím dnes Josefa císaře. Pánbůh mu dej věčnou slávu, to byl hodný pán, zvláště na chudý lid. Tuten tolar dal mi svou vlastní rukou,“ řekla babička povytáhnouc ze západní tolar. Paní kněžně zalíbila se babiččina prostosrdečnost a trefné nápady, i požádal ji, aby vypravovala, která a kde ji císař tím penízem obdaroval.

ilustrace A. Kašpara – návštěva u paní kněžny na zámku

Kromě obrazu zámku z knihy *Babička* stojí za připomenutí popis návštěvy cara Alexandra v Ratibořicích v roce 1813 z knihy Heleny Sobkové **Kateřina Zaháňská** (vyd. 1995).

15.června přijel rakouský vyslanec baron Marschall se vzkazem, že zítra zavítá do Ratibořic na oběd ruský car Alexandr I. Tento vzkaz spadl jako blesk z čistého nebe. Kateřina nebyla na tak vznešenou návštěvu připravena. Z Vídně přivezla s sebou pouze jediného komorníka, který teď ležel nemocen v posteli, a svo komornou Hannchen. Ostatní personál najímala během léta z žen místního statku. Byla by nutně potřebovala kuchaře a čišníka a jedinou záchranou se mohl stát hrabě Metternich. Uvědomovala si, že nepůjde púouze o její jméno, ale o reprezentaci celého rakouského císařství. Vždy, když šlo do tuhého, dokázala Kateřina téměř nemožné. Knižete Windischgrätze a hraběte Trogoffa poslala zpět k regimentu a ponechala si jen Alfredova komorníka Françoise. S neuvěřitelnou rychlostí obelala svá hospodářství a vzápětí přijížděly povozy s potravinami z celého panství. Sto hospodářů dodalo pro vzácnou návštěvu to nejlepší, co bylo po ruce. Metternich kuchaře u sebe neměl a císař se nemohl bez svého obejít, ale klemens poslal svého mladého adjutanta hraběte Bombellse, jehož šikovnost a schopnost poradit si v každé situaci byla pověstná. K tomu přidal ještě karton s dorty a různými sladkostmi z císařské kuchyně. Kateřinino pozvání na oběd však odmítl. Prozatím se setkat s carem nechtěl.

Kateřina najala tucet žen, které zajistily vše potřebné, atak s nasazením všech sil byl během čtyřadvaceti hodin ratibořický zámek připraven k přijetí ruského cara.

(...)

Mezitím ustal déšť a celý kraj zalilo slunce. Ratibořice se ukázaly v tom nejkrásnějším světle. Kateřina uvítala cara před zámkem a uvedla ho k slavnostně upravené tabuli. Prostřeno bylo jen pro korunovanou hlavu, jak to žádala přísná dvorní etiketa. Ani hostitelka nemohla zasednout bez vyzvání vzácného hosta. Ale car pozval ke stolu všechny přítomné. Jídelnu zdobenou růžovočervenými a a stříbřitě šedými barvami pozlatilo odpolední slunce.

Car byl Kateřinou nadšen. Seděla po jeho pravici a on, na jedno ucho nedoslýchavý, se co chvíli k ní naklonil, aby mu nic neuniklo z živé konverzace. Oči všech byly upřeny na něho. Byl vysoké, urostlé postavy, na svých čtyřiatřicet let poněkud při těle, takže se ve vojenské uniformě neobešel bez korzetu. Svými světlými kučeravými vlasy a modrýma očima připomínal babičku Kateřinu Velikou.

(...)

Po obědě byl podáván čaj v knihovně, a když se car krátce po sedmé hodině loučil, aby pokračoval do nedalekého Opočna, rozplýval se chválou nad krásou zámku i parku, jedinečným pohoštěním a jeho obdiv patřil především půvabné a duchaplné hostitelce.

Car slíbil, že asi za týden, až se bude z Opočna vracet, zavítá opět k obědu.

Ratibořice obstály znamenitě.

(...)

Pro Ratibořice skončily další dva významné dny. Ale již ve středu 23. a ve čtvrtek 25. června čekaly Kateřinu nové starosti. Opět přijížděl car Alexandr na oběd. Tentokrát ho však navíc doprovázela řada generálů a důstojníků, adjutantů i skupina kozáků. V carské světě byl také Alexandrův bratr Konstantin.

(...)

Den byl deštivý a studený a ve všech kamnech se od rána topilo, aby se hosté cítili co nejlépe. Sotva byl zahájen oběd, vřítel se do jídelny správce statku a celý bez sebe křičel:

„Jasnosti, kozáci kácejí ty nádherné duby kolem Úpy. Dělají si z nich dřevo na topení.“

Dříve než se vévodkyně zmožila na odpověď, vyskočil Konstantin a rudý hněvem zaburácel na své pobočníky:

„Povězte každého chlapa, kdo položil ruku na stromy vévodkyně Zaháňské! Povězte je na ty duby!“

Kateřina propukla v pláč:

„Raději nechám své stromy pokácet než jediného člověka pověsit.“

Všechno dopadlo dobře. Stromy zůstaly stát a nikdo z kozáků nepřišel o život. Ale nálada se touto událostí zakalila. Teprve druhého dne se na příhodu s duby pozapomnělo.

Úkoly k řešení:

5. Kolik roků prožila skutečná babička Boženy Němcové v rodině Panklových se svou vnučkou?
6. Kolik roků bylo dětem Boženy Němcové, když s nimi pobývala na letním bytě na Starém bělidle? Mohla se tam za svého letního pobytu s dětmi ještě potkat s vévodkyní Zaháňskou?

16:45 – 17:45 krátká **procházka po literárních místech Dobrušky** – stopami Jiráskovy románové pentalogie **F. L. Věk**

Začneme v Novoměstské ulici u opraveného rodného domku místního národního buditele Františka Ladislava Heka, který se stal literární předlohou Jiráskovy románové postavy a který se zde 1769 narodil. V domku je expozice věnovaná jeho osobě, Jiráskovu románu i televizní adaptaci. Dům na náměstí, kde Hek – Věk žil s rodiči od 4 let, v původní podobě zanikl při požáru 9. května 1806. Na jeho místě stojí novější, secesní měšťanský dům. Kamenná socha slavného rodáka na něj pohlíží s knihou v ruce ze svého podstavce před radnicí. Z vybavení původního domu, přesněji Věkova krámu, se zachoval jen držák na váhy.

Věk kramář, zdědiv toho času něco a prodav výhodně neveliký svůj domek, stojící před bývalou branou, koupil neméně výhodně dům v městě samém na náměstí.

(...)

Nově koupený dům nebyl sice prostorný, ale přece větší nežli dosavadní Věkovo stavení. Měl předsíňku jako všechny domy na náměstí. Sloupy, divnými zářezy ozdobené, byly dřevěné, jako všecko stavení až na krám, lomenice velmi řemeslně řezbou i malováním okrášlena.

(...)

Co se chlapcovi ještě líbilo, byl klenutý krám, značně vyšší než jejich dosavadní.

(...)

U dveří stál sud sírobu a veliký železný hmoždíř. Nad pudlem pak vznášely se dvě mořské panny, půl ryby barvy zelené, půl panny inkarnace náramně živé, očí černých, vyvalených, a tmavých lesklých vlasů. Tak jak se ve výši v šerém krámu vznášely, nesouce lesklé, žluté váhy, klubička provázků a šňůrek aj., zajímaly živé chlapcovu mysl.

(F. L. Věk I. / kap. III. Do desátého roku)

Z ostatních objektů v Dobrušce stojí za zmínku ještě kostelík sv. Ducha, který si zahrál jako jedna z mála dobrušských památek ve zmíněném seriálu.

Dobruška a ukázky z televizního seriálu

Úkoly k řešení:

7. Zkus vysvětlit výrazy z textu „...sud **sirobu**...“ a „**Nad pudlem** pak vznášely se...“
8. Kterými roky je vymezen děj celého pětidílného románu *F. L. Věk*? Kteří panovníci se za dobu románového děje vystřídali na českém trůně? Vyšel román najednou nebo postupně?
9. Pro scény z dobrušského městského života se filmařům zamlouvalo mnohem víc náměstíčko jiného, nedalekého a historicky mnohem zachovalejšího města. Které nedaleké město posloužilo filmařům jako kulisa místo Dobrušky? Kdy byl televizní seriál *F. L. Věk* natočen a kdo byl režisérem?

18:00 ubytování

19:00 večere a individuální volno

Druhý den

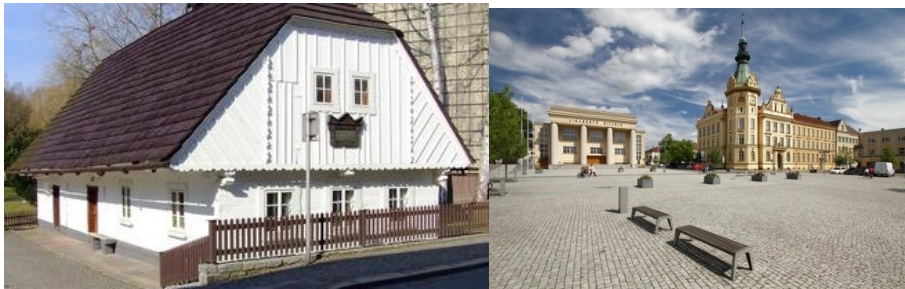
8:00 – 9:00 snídaně

9:00 – 10:00 cesta autobusem z Dobrušky do Hronova

10:00 – 12:00 **Hronov** – **rodný domek Aloise Jiráka** a další zajímavosti.

V roubeném domku z konce 18. století se dne 23. 8. 1851 narodil Alois Jirásek. Jeho otec Josef zde provozoval pekařské řemeslo. V roce 1925 památné stavení koupilo město Hronov. V letech

1955 – 1957 byl domek zrekonstruován, je v něm malá expozice, připomínající spisovatele. Původně k domku přiléhaly i hospodářské objekty (chlév, za ním konírna a stodola).

rodný domek A. Jirásků a náměstí v Hronově s divadlem Aloise Jirásků

V Hronově se narodil i starší bratr Karla Čapka Josef a jejich sestra Helena. Rodný dům se nedochoval, na jeho místě je dnes pomník a pamětní deska.

V Hronově se také pravidelně od roku 1931 koná mezinárodní festival amatérského divadla **Jiráskův Hronov** - nejstarší **přehlídka ochotnického divadla** v Evropě.

12:00 – 12:30 přesun do Náchoda

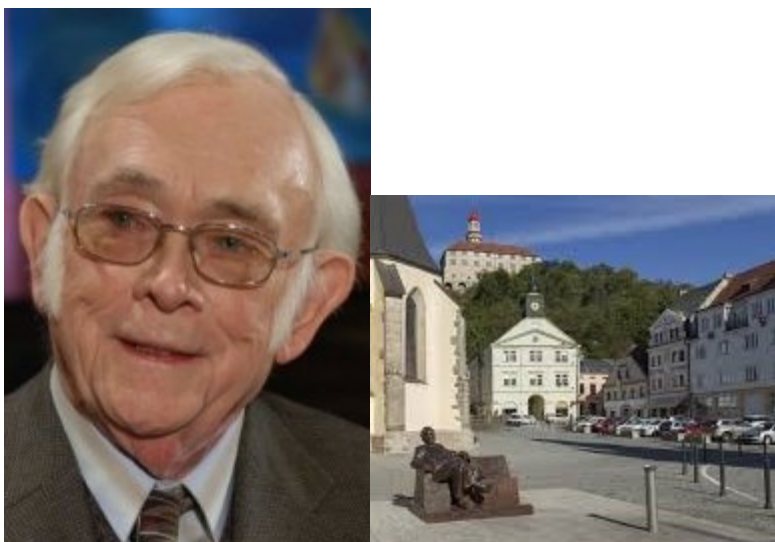
12:30 – 13:30 volno na oběd

13:30 – 15:00 **procházka po zajímavých literárních místech Náchoda** – **rodišti Josefa Škvoreckého**

Josef Škvorecký (1924 – 2012) byl český spisovatel žijící od konce šedesátých let minulého století v exilu, zejména v kanadském Torontu, kde se svou manželkou **Zdenkou Salivarovou** vedl exilové nakladatelství. Z jeho díla se největšího ohlasu u českých čtenářů dočkaly první tři díly pentalogie s autobiografickými prvky volně propojené postavou Dannyho Smiřického (**Zbabělci**, **Tankový prapor**, **Prima sezóna**, **Mirákl** a **Příběh inženýra lidských duší**), bezesporu i díky filmové verzi druhé knihy souboru.

Děj Škvoreckého knihy **Zbabělci** je zasazen do osmi dní od pátku 4. května do 11. května roku 1945. Události z konce války jsou psány jako prožitek dvacetiletého absolventa gymnázia a jeho vrstevníků. Hlavní hrdina Danny Smiřický hraje s přáteli v amatérské hudební jazzové kapele a kromě muziky ho zajímají ho dívky. Dramatické události těsně před osvobozením města dávají autorovi knihy příležitost zobrazit vlastnosti a charaktery postav. Jednotlivé epizody románu se odehrávají na různých místech města, takže se jím dá procházet s knihou v ruce a prožívat Škvoreckého příběh v téměř zcela autentickém prostředí.

Josef Škvorecký a náchodské náměstí se Škvoreckého sochou, v pozadí na návrší zámek

Úkoly k řešení:

10. Jak se jmenuje bar, ve kterém hrdina Škvoreckého románu *Zbabělci* hraje na saxofon, a jaké jméno dostalo v románě město Náchod? Kdy a kde román poprvé vyšel?
11. Kdy a proč odešel Škvorecký z Československa? Vrátil se někdy do Náchoda?

15:00 – 16:30 **prohlídka náchodského zámku**

Na zámek je situován děj **Jiráskova románu *Na dvoře vévodském***. Příběh vévodova tajemníka Hlasivce, který si sice získá přízeň vévody Petra Kuronského, ale střetne se s dvorskými intrikami, končí nakonec happy-endem. Jednou z postav knihy je i nejstarší ze čtyř vévodových dcer Kateřina Vilemína, známá v době vzniku Jiráskovy knihy (1877) čtenářům už jako **paní kněžna z knihy *Babička*** (1855) Boženy Němcové. Román *Na dvoře vévodském* byl zpracován pro českou televizi v roce 1979 (<https://www.youtube.com/watch?v=ID-uLklyhRs>).

Úkol k řešení:

12. Kterému státu nyní náleží území Kuronska, odkud přišel do Náchoda vévoda Petr? Bývalé hlavní město Kuronska se nyní jmenuje Jelgava. Jaké je jeho původní jméno? Jak získala dcera vévody Kuronského titul vévodkyně Zaháňské, pod níž byla známa?

16:30 – **19:00 návrat** autobusem **do Brna**